
روشهای ارزیابی نیاز و خسارت در بلایا

نویسندگان:

دکتر وحید حسینی جناب

مهندس فرهاد جباری

دکتر محمد گلفشان

مهندس مرتضی سلیمی

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور : روشهای ارزیابی نیاز و خسارت در بلایا/ نویسندگان وحید حسینی‌جناب ... [و دیگران].
 مشخصات نشر : تهران : روپان پژوه، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری : ۲۳۲ ص. : مصور، جدول، نمودار.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۸-۰۱۱-۸ : ۱۹۵۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 یادداشت : وحید حسینی‌جناب، فرهاد جباری، محمد گلفشان، مرتضی سلیمی.
 یادداشت : کتابنامه: ص. [۲۲۸] - ۲۳۲.
 موضوع : مدیریت بحران
 موضوع : بلاهای طبیعی -- مدیریت
 موضوع : بلاهای طبیعی -- جنبه‌های اقتصادی
 شناسه : حسینی‌جناب، وحید، ۱۳۴۶ -
 رده : HD۴۹/۹ ۱۳۹۴
 رده : ۶۵۸/۴۰۵۶
 رده : ۳۹۸۸۷۹۳
 شماره کتابشناسی :

روشهای ارزیابی نیاز و خسارت در بلایا

دکتر وحید حسینی‌جناب، مهندس فرهاد جباری، دکتر محمد گلفشان، مهندس مرتضی سلیمی

ناشر : روپان پژوه
 نوبت چاپ : اول - ۹۴
 مدیر تولید : سید امین امامی‌زاده
 گرافیک : شادی حمیدی
 چاپ و صحافی : بهمن
 قطع و تعداد صفحات : وزیری - ۲۳۲
 شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
 بهاد : ۱۹۵۰۰ تومان

شابک: 978-600-408-011-8

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر متعلق به ناشر است و هرگونه تکثیر، بازنویسی، خلاصه‌برداری و یا برداشت به هر نحوی بدون اجازه کتبی از ناشر مجاز نبوده و منجر به پیگرد قانونی می‌باشد.

دفتر نشر و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و منیری جاوید (روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران)

تلفن: ۶۶۴۸۶۳۷۳ - ۶۶۹۷۰۷۴۰

ساختمان امیرکبیر، طبقه سوم

www. RPub. ir

فهرست

۱۳	پیشگفتار
۱۵	جایگاه پشتیبانی و ارزیابی نیاز در مدیریت بحران
۱۷	فصل ۱: ارزیابی نیاز در سانحه
۱۷	ضرورت ارزیابی نیاز
۱۸	اهداف ارزیابی
۱۹	انواع ارزیابی
۱۹	ارزیابی موقعیت
۱۹	ارزیابی نیاز
۲۰	ارزیابی عمیق
۲۱	ارزیابی اولیه یا سریع
۲۱	مرحله آمادگی و ارزیابی نیاز
۲۲	آمادگی سازمانی
۲۳	تهیه برنامه‌های اضطراری برای فوریت‌ها
۲۴	گردآوری اطلاعات و به‌روز نمودن آن
۲۵	مشخص کردن محدوده مسئولیت‌ها و پاسخگویی
۲۵	استاندارد کردن راه‌های دریافت کمک‌های بین‌المللی
۲۵	نیازهای بودجه، حمل و نقل و ارتباطات
۲۶	جنبه‌های فنی
۲۶	هشدار زودهنگام
۲۶	آمادگی برای ارزیابی سریع
۲۷	برنامه‌ریزی ارزیابی
۲۸	برنامه‌ریزی آموزشی

۲۹	عوامل زمان و مسافت
۲۹	اطلاعات گردآوری شده
۲۹	زمان‌بندی ارزیابی
۳۰	تمایز بین نیازهای فوری و عادی
۳۰	تهیه پرسشنامه
۳۱	انتخاب اعضای گروه ارزیاب و پیشرو
۳۱	تمهیدات و امکانات گروه ارزیاب
۳۲	منابع مورد استفاده گروه ارزیاب برای کسب اطلاعات
۳۳	تعیین رهبر گروه و محول کردن وظایف
۳۳	تنظیم اقدامات اجرایی
۳۳	فرایند اجرای ارزیابی
۳۴	شیوه‌های نمونه‌برداری کیفی برای ارزیابی
۳۴	نمونه برداری تصادفی ساده
۳۴	نمونه برداری تصادفی منظم
۳۴	نمونه برداری تصادفی طبقه‌بندی شده
۳۴	نمونه برداری دسته‌ای یا خوشه‌ای
۳۴	شیوه‌های جمع‌آوری داده‌های ارزیابی
۳۵	در مرحله بعد از بحران
۳۵	دریافت و مدیریت داده
۳۶	نکات مهم و کلیدی در فرایند ارزیابی
۳۶	تحول در اهداف ارزیابی
۳۷	گردآوری عملیاتی داده‌ها
۳۸	تعیین مسیر، تحلیل و گزارش داده‌های ارزیابی
۳۹	گردآوری داده‌ها
۳۹	بازنگری اطلاعات موجود
۴۱	بررسی‌های سریع
۴۱	تجزیه و تحلیل اطلاعات
۴۲	ارایه نتایج
۴۳	پایان

۴۳	ایجاد بهترین روش‌های کاربردی
۴۳	انتخاب یک گروه کاری مناسب
۴۴	تهیه بهترین اطلاعات در دسترس
۴۵	توصیه‌هایی به شهروندان
۴۵	بازنگری منابع شایع خطا
۴۶	سناریوی تصمیم‌گیری
۴۷	کاربران ارزیابی
۴۷	عوامل مؤثر در موفقیت ارزیابی سانحه
۴۸	فهرست‌های ارزیابی پس از وقوع سانحه
۵۱	روشهای شناسایی آسیب‌دیدگان
۵۳	تعیین شمار آسیب‌دیدگان
۵۶	روشهای نمونه‌گیری
۵۶	روشهای تعیین شمار کشته‌شدگان
۵۶	روشهای گردآوری اطلاعات
۵۸	کاربرد بررسی‌های غیررسمی خانواده‌ها در ارزیابی سریع
۶۰	فصل ۲: قواعد ارزیابی نیاز در سوانح
۶۰	استانداردها / شاخص‌ها
۶۰	سلامت
۶۱	منابع پیشنهادی دریافت داده‌ها
۶۳	نیازهای پرسنلی بهداشتی درمانی در سوانح
۶۳	سریناه و نیازهای شخصی خانوار
۶۴	آب و بهداشت
۶۹	اختلال سیستم آب
۶۹	وضعیت بهداشت افراد بی‌خانمان
۶۹	وضعیت بهداشت افراد غیرآواره
۶۹	غذا و تغذیه
۷۰	تأثیر حادثه بر مواد غذایی
۷۱	دسترسی به غذا
۷۱	سیستم‌های توزیع

۷۲	اجتماع و بازار بر کمک غذایی
۷۲	وضعیت جمعیت آسیب دیده
۷۳	مصالح
۷۳	توزیع و پخش
۷۳	جستجو و نجات شهری
۷۴	کشاورزی
۷۶	مواد غذایی
۷۷	زیراخت
۷۸	بیرق
۷۹	آب / فاضلاب
۸۰	تأسیسات آب (آبار، برق آبی)
۸۱	جاده ها و پل ها
۸۱	چک لیست های ارزیابی
۸۲	افراد بی خانمان / قربانیان
۸۲	شاخص های کلی
۸۲	چک لیست ارزیابی کلی
۸۳	منطقه آسیب دیده
۸۴	مسئولان ملی
۸۷	تهدیدات ثانویه
۸۷	شناسایی وجود تهدیدهای ثانویه
۸۸	فرم ارزیابی مناطق آسیب دیده
۹۱	تأثیرات بر جمعیت
۹۴	سطح پاسخ های بین المللی در محل حادثه
۹۵	لوازم کمکی
۹۶	روش های تخصیص کمک های بین المللی
۹۶	سایر اطلاعات
۹۷	وضعیت بهداشت
۹۷	قابلیت ها و دارایی ها
۹۷	قابلیت ها

۹۷	دارایی‌ها
۹۸	فصل ۳: ارزیابی در حوادث طبیعی ناگهانی
۹۸	هدف
۹۸	پیشینه
۹۸	اولویت‌ها
۹۹	اجرای ارزیابی
۱۰۰	ارزیابی اثر حادثه بر اجزای جامعه
۱۰۰	روش‌های جمع‌آوری اطلاعات
۱۰۱	جمع‌آوری اطلاعات جهت ارزیابی بیماری‌ها
۱۰۲	مرگ و میر
۱۰۳	ارزیابی اثرات حادثه بر امکانات و تسهیلات
۱۰۳	بهداشت محیط
۱۰۷	ارزیابی اثر فاجعه بر بخش‌های مرتبط با بهداشت
۱۰۸	ارایه نتایج ارزیابی
۱۰۹	هدف ارزیابی
۱۰۹	پیشینه
۱۰۹	اجرای ارزیابی
۱۰۹	فصل ۴: ارزیابی در آوارگی جامعه
۱۱۰	تعیین محل اسکان برای آوارگان
۱۱۰	تصمیم‌گیری جهت جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز
۱۱۰	ارزیابی وضعیت بهداشتی
۱۱۰	مشخصات آماری
۱۱۱	وضعیت تغذیه
۱۱۲	ارزیابی آسیب دیدگان روانی
۱۱۳	مرگ و میر
۱۱۶	شیوع بیماری
۱۱۶	ارزیابی وضعیت محیطی
۱۱۷	روش‌های گردآوری اطلاعات

۱۱۷	بررسی توان اقدامات ظرفیت محلی و نیازهای فوری
۱۱۷	تأمین مواد غذایی و منابع
۱۱۸	برنامه‌های تغذیه‌ای
۱۱۸	خدمات و زیرساخت‌های بهداشتی
۱۱۹	ارایه نتایج ارزیابی
۱۲۰	فصل ۵: ارزیابی در فوریت‌های شیمیایی
۱۲۰	هدف
۱۲۰	پیشینه
۱۲۱	تأثیر وجود یک فوریت شیمیایی
۱۲۲	تعیین منشأ، محل، نوع، ابعاد و پراکندگی انتشار مواد
۱۲۲	شناسایی انواع مواد شیمیایی و واکنش فرآورده‌های فرعی آنها
۱۲۶	برگه‌های اطلاعات ایمن مواد شیمیایی Material Safety Data Sheets یا MSDS
۱۲۷	توضیحات درباره‌ی اطلاعات خواص شده MSDS
۱۲۷	توصیه‌هایی جهت تعیین جمعیت در معرض خطر و اثرات سانحه
۱۲۸	تجزیه و تحلیل اطلاعات
۱۲۸	ترسیم نتیجه‌گیری مقدماتی
۱۲۸	ارزیابی ظرفیت واکنش بهداشت محلی
۱۲۹	ارایه نتایج
۲۳۱	فصل ۶: ارزیابی در فوریت‌های پیچیده (مختلط)
۱۳۲	هدف
۱۳۲	پیشینه
۱۳۳	اجرای ارزیابی
۱۳۳	توصیف درگیری، منطقه و جمعیت بحران‌زده
۱۳۴	ارزیابی نتایج بخش سلامت
۱۳۴	ارزیابی متغیرها
۱۳۴	خشونت و امنیت
۱۳۴	آواره شدن جمعیت
۱۳۵	نابودی محصولات، ذخایر مواد غذایی، قدرت خرید و تجارت
۱۳۵	ارزیابی ظرفیت واکنش محلی و نیازهای فوری

۱۳۵	برنامه‌ها و شبکه‌های بهداشتی
۱۳۵	محیط زیست و تأسیسات زیربنایی
۱۳۶	مشارکت مردمی
۱۳۶	ارایه نتایج ارزیابی
۱۳۸	فصل ۷: درس‌هایی از مدیریت بحران و ارزیابی سانحه
۱۴۸	فصل ۸: راهنمای ارزیابی خسارت سوانح
۱۴۸	مقدمه
۱۴۸	اهداف دستورالعمل
۱۴۹	ساختار دستورالعمل
۱۴۹	چارچوب ارزیابی خسارات ناشی از سانحه
۱۵۱	تفاوت بین ارزیابی زیستی و ارزیابی اقتصادی
۱۵۱	چگونه ارزیابی خسارت ارزیابی می‌شود؟ مقایسه می‌شود؟
۱۵۳	اثرات توزیعی (Distributional Effects)
۱۵۴	رابطه بین خسارات ناشی از حادثه و میزان خسارات سالیانه
۱۵۴	مفاهیم منحنی‌های نشان‌دهنده میزان آسیب ارزیابی خسارت بر اموال
۱۵۵	منحنی‌های نشان‌دهنده میزان خسارت (stage damage curve)
۱۵۵	اولین رویکرد: ارزیابی آسیب فرضی
۱۵۶	رویکرد خسارات وارد بر اموال
۱۵۷	فرآیند ارزیابی خسارت
۱۵۸	دقت فرآیند ارزیابی- راهنمای فرایند
۱۶۵	شرح مفصل فرآیند ارزیابی خسارت
۱۶۹	تشریح چارچوب زمانی ارزیابی
۱۷۲	رویکرد میانگین‌گیری
۱۷۳	رویکرد فرضی
۱۷۴	رویکرد پیمایشی
۱۷۹	منابع داده‌ها
۱۸۰	سیستم اطلاع‌رسانی جغرافیایی (GIS)
۱۹۰	چگونگی محاسبه میانگین آسیب‌ها یا خسارات سالیانه
۱۹۲	چگونگی ارزیابی کردن مزایا

- ۱۹۲..... برای یک ارزیابی پس از سانحه
- ۱۹۲..... برای یک ارزیابی فرضی
- ۱۹۴..... ارزیابی خسارت و کاهش اثرات سانحه
- ۱۹۷..... اظهارات نهایی درباره حکمت و فلسفه ارزیابی خسارت
- ۱۹۸..... پیچیدگی و دشواری ارزیابی
- ۲۰۱..... **ضمیمه**
- ۲۰۱..... **ضمیمه ۱: خلاصه‌ای از کار اصلی**
- ۲۰۱..... روش رزش بی سریع (RAM)
- ۲۰۲..... خدشه‌ای از هزینه‌های اقتصادی سوانح: نمونه موردی استرالیا
- ۲۰۲..... دسترسی به دهها
- ۲۰۳..... چارچوب برآورد هزینه
- ۲۰۳..... طبقه‌بندی خسارات
- ۲۰۳..... تحقیقات منطقه‌ای
- ۲۰۵..... **ضمیمه ۲: ارزشیابی خسارات زیست محیطی و مزایای حاصل از سیل**
- ۲۰۶..... روش برآورد سریع برای ارزیابی نمودن اثرات زیست محیطی ناشی از سیل
- ۲۰۸..... نمونه‌ای از گزارش ارزیابی زیست محیطی
- ۲۱۲..... **ضمیمه ۳: بحث و بررسی درباره موضوعات مربوط به ارزیابی زیست محیطی**
- ۲۱۲..... چارچوب شناخت خسارات و مزایای زیست محیطی که به واسطه آنها ایجاد می‌شوند
- ۲۱۳..... ارزشیابی اقتصادی
- ۲۱۳..... توسعه‌های آتی
- ۲۱۴..... **ضمیمه ۴: مثال‌هایی از مطالعه موردی درباره خسارات مختلف**
- ۲۱۴..... آسیب‌های مستقیم
- ۲۱۹..... خسارات نامحسوس
- ۲۲۱..... **ضمیمه ۵: چه چیزهایی در انجام نمونه‌برداری و پیمایش، لحاظ می‌شوند**
- ۲۲۵..... **ضمیمه ۶: چگونگی توسعه دادن و به روز کردن دانش و عمل ارزیابی خسارت**
- ۲۲۶..... **ضمیمه ۷: کاربرد برآوردهای خسارت بالقوه یا خسارت بالفعل**
- ۲۲۸..... منابع

پیشگفتار

مدیریت بحران هازم‌ای است که به خصوص طی سالیان اخیر با رخداد بلایای فراوان در کشور ما بارها و بارها به گوش خورده است. شاید در ذهن بسیاری از افراد پس از مواجهه با حوادث غیرمترقبه از جمله زلزله، در وهله اول، واکنش معایبه فعالیت‌های مرتبط با امداد و نجات متبادر گردد و پس از دوره آرامش و با گذشت مدتی از حادثه، به تئوری امور عادی سازی متصور گردد. اما یک واقعیت علمی و اجرایی آن است که مقابله و بازسازی تنها ذرات پای پای پس از وقوع بحران می‌باشند و چرخه جامع مدیریت بحران شامل فعالیت‌های قبل از بحران یعنی پیشگیری و آمادگی نیز است.

حوادث تنها اورژانس‌هایی در معیاس وسیع هستند بلکه مشکلات و مسائل منحصر به فردی را ایجاد می‌کنند که پاسخ به آنها نیازمند استراتژی‌های متفاوت از عملکرد روزمره است. به عبارت دیگر حوادث، نه تنها از نظر کمی بلکه از نظر کیفی با فوریت‌های روزمره متفاوت هستند.

مدیریت بحران شامل سازمان‌های بسیاری می‌باشد که در کدام دارای مأموریت و مسئولیت منحصر به فرد، منابع مختلف و توانایی‌ها و قوانین عملکردی و شرایطی مرتبط به خود می‌باشند و هر سازمان می‌تواند تعریف خود را از بحران داشته باشد. مثال‌هایی از تعاریف به کار رفته توسط سازمان‌ها عبارتند از: الف) وقوع تهدید وارد به سازمان یا تخریب شدید، جراحت یا از دست رفتن زندگی یا اموال و دارایی‌ها، ناشی از حوادث طبیعی یا انسان‌ساخت؛

ب) یک شرایط اضطراری که فراتر از عکس‌العمل منابع سازمان می‌باشد و نیاز به واکنش‌هایی از سوی منابع خارج از منطقه و کمک‌هایی برای بازیابی دارد.

ج) وقوع غیرمترقبه که باعث گسترش حادثه از جمله موارد زیر می‌شود:

۱- از بین رفتن حیات، تحمل رنج، از بین رفتن چیزهای با ارزش، یا خسارت وارد به محیط زیست

۲- غلبه کردن بر منابع محلی و تلاش‌ها

۳- دارای اثر بلندمدت بر زندگی طبیعی یا اجتماعی که همیشه در آغاز منفی می‌باشد.

جوامع در جریان چنین حوادثی با مشکلات متفاوت و منابع متفاوت از فعالیت روزمره خود مواجه می‌گردند و در چنین وضعیتی وجود یک استراتژی از پیش تعیین شده برای ارزیابی شرایط ایجاد شده کاملاً ضروری می‌باشد.

ارزیابی سانحه فعالیتی اساسی و جزئی حیاتی از زنجیره مدیریت حوادث و سوانح می‌باشد. ارزیابی سانحه نخستین مرحله تلاش برای نجات جان قربانیان و تعیین مسیر آینده به منظور یاری رساندن به مصدومان سوانح است. از این رو بسیاری از سازمان‌ها و موسسات داخل و خارج کشور گروه‌هایی را جهت ارزیابی شرایط اضطراری، بررسی میزان خسارت و اقدامات ضروری به منظور حفظ آرامش و التیام بخشیدن به آسیب دیدگان گسیل می‌دارند. اطلاعات می‌بایست از طریق یک روند نهادی ارزیابی گردآوری و در اختیار تصمیم گیران قرار گیرد.

در مراحل آغازین مقابله با حادثه، نبود ابزار رایج فنی و استاندارد برای برآورد میزان آسیب‌ها و هزینه‌های ناشی از رخداد می‌تواند منجر به اطلاع‌رسانی متناقض به سازمان‌های امدادگر ملی و بین‌المللی شود که اهداف بشردوستانه‌ای دارند. در نتیجه، پاسخ گویی به چنین رویکردی ممکن است در برگیرنده نیاز واقعی نباشد و به جای بهبود اوضاع، سبب وخامت آن گردد.

لذا کتاب حاضر با توجه به نیاز راهکارهایی برای افرادی که به نوعی در ارزیابی سریع و تعیین اولویت‌ها و فرایندهای بالقوه آن نقش دارند، نموده تا آنان را در فراهم آوردن واکنش مناسب یاری نماید. به عبارتی نوشتار حاضر، آگاهی سبک زندگی آنان را نسبت به ماهیت و مدیریت سوانح افزایش داده و آنان را به سوی آمادگی و مقابله با سوانح هدایت می‌نماید.

در مدیریت شرایط اضطراری، ارزیابی به معنی جمع‌آوری اطلاعات ذهنی و تجربی و همچنین اطلاعات در دسترس به منظور برآورد ضایعه و سوانحی و تشخیص آن دسته از احتیاجات اصلی جوامع بحران‌زده است که نیازمند اقدامات فوری هستند. ارزیابی همیشه به معنای سرعت عمل است چرا که باید در طول یا بلافاصله پس از یک فوریت، در مدت زمان محدودی انجام شود.

ارزیابی سانحه یک فرایند چند منظوره است که در مراحل مختلف سانحه انجام می‌شود و به جمع‌آوری، محاسبه و تفسیر اطلاعات منابع گوناگون درباره خسارت‌های مستقیم و غیر مستقیم و اقدامات کوتاه و بلند مدت در محل حادثه می‌پردازد و نه تنها مواردی را که نیازمند اقدامات شناسایی می‌نماید، بلکه کمک‌های مورد نیاز را نیز تعیین نموده و نحوه کمک‌رسانی به بخشهای نیازمند را مشخص می‌کند؛ به طور کلی، ارزیابی سانحه به این موارد می‌پردازد: تعیین نیازها و اولویت‌ها را، نجات جان سانحه دیدگان، تعیین منابع موجود و قابل دسترس، فراهم نمودن امکانات به منظور تسهیل توسعه و بهبود بلند مدت.

در آغاز یک بحران، ارزیابی سریع اطلاعات برای تشخیص و تعیین میزان ضرورت و تنظیم دوباره راهکارها و برنامه‌ریزی، استفاده می‌شود. در حالیکه برنامه کمک در دست اجرا است، ارزیابی‌های دوره‌ای، به برآورد اثربخشی اقدامات و میزان بهبودی شرایط کمک خواهد کرد. در یک دورنمای گسترده‌تر، ارزیابی سریع، اطلاعاتی را برای مداخله سیاسی و مالی، اطلاعات عمومی جامعه، انتشار از طریق جراید و اطلاعات و مطالعات مربوطه را فراهم خواهد کرد.

اطلاعات به دست آمده از یک ارزیابی، سودمند و بالارزش هستند و باید در تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و برای اطلاع‌رسانی به سطوح مختلف مراکز پاسخ‌گو استفاده شوند، اما این اطلاعات می‌توانند به سایر بخش‌ها هم ارایه شوند. مبادله متقابل اطلاعات اولین قدم در همبستگی موثر است. برای یک سازمان، شناخته شدن به عنوان یک منبع قابل اعتماد از اطلاعات، بهترین روش است تا نقش موثری در همکاری با سایر سازمان‌ها ایفا نماید.

همچنین مدیران و کارشناسان مدیریت بحران، مسئول کنترل و پابندی به حداقل استانداردهائی هستند که می‌توان از طریق پروژه اسفیر به آنها دست پیدا کرد. در واقع پروژه اسفیر یک فرایند بین‌المللی مشترک است که برای ایجاد یک زبان رایج که منجر به شفافیت، پاسخگویی و کیفیت بالا می‌شود، تدوین شده است.

جایگاه پشتیبانی و ارزیابی نیاز در مدیریت بحران

مهمترین اقدامات مقابله‌ای عبارتند از:

- تأمین و انتشار همدار
- عملیات جستجو
- عملیات نجات
- کمک‌های اولیه
- مداوا و مراقبت از بیماران و مجروحان و انتقال آنها به مراکز درمانی
- ارزیابی اولیه و ارائه گزارش اثرات سوانح
- جمع‌آوری مواد زائد، پاکسازی محیط از آلاینده‌های زیست، غیظی و دفن اجساد قربانیان و حیوانات
- تهیه و توزیع اضطراری آب و غذا
- تأمین سرپناه اضطراری
- بازگشایی و بازسازی جاده‌ها، فرودگاه‌ها، خطوط راه‌آهن، بنادر و مراکز مهم
- تخلیه افراد، گروه‌ها، جوامع و حیوانات اهلی در معرض خطر
- تأمین بهداشت فردی و محیط زیست و اقدامات بهزیستی
- بازسازی خدمات اساسی از قبیل تأسیسات آب و برق، مخابرات و ...
- هدایت و هماهنگی اقدامات مقابله
- کمک‌های مالی
- حفظ روحیه عمومی آسیب‌دیدگان و تأمین سلامت روانی
- همدردی و همسویی با آسیب‌دیدگان و منسوبین آنها
- کنترل و توزیع تدارکات اضطراری
- ارتباط با رسانه‌های گروهی
- احیای کشتزارها و تولیدات کشاورزی و دامی و دیگر وسایل تأمین معیشت

- تهیه مقدمات اسکان موقت و برنامه ساختمان سازی اضطراری
- اقدامات جبران و بازسازی درازمدت
- تأمین امنیت همه جانبه
- به کار گیری مقررات وضعیت اضطراری.

لازم به ذکر است انجام موارد اشاره شده بستگی به نوع، شدت، مکان و زمان حادثه داشته و ممکن است تمام یا قسمتی از این موارد ضروری باشد و بر حسب نیاز، تقدم و تأخر یابد. دامنه و تنوع این وظایف و عملکردها بر نیاز به یک برخورد دقیق و سازمان یافته با تمام جنبه های مدیریت سوانح تأکید دارد. در هر حال باید به یاد داشت که بار حوادث و سوانح برای آسیب دیدگان بسیار سنگین است.

www.ketab.ir